

Секція: Стійкість національних фінансових систем в умовах глобалізації.

Дудченко В. Ю.

кандидат економічних наук

*доцент кафедри міжнародної економіки
Державного вищого навчального закладу*

*«Українська академія банківської справи Національного банку України»
м. Суми, Україна*

СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ БОЛГАРІЇ

Однією з причин настання боргової кризи в Європі стало сполучення єдиної грошово-кредитної політики та наявної децентралізації державних фінансів. Підвищення напруженості на боргових ринках Єврозони, їх нестійкість, створює ризики для країн Європи з ринком, що формується через тісний економічний та фінансовий зв'язок країн зазначеного регіону. Саме тому, актуалізується питання дослідження стану державного боргу країн з низьким рівнем заборгованості, до яких відноситься Болгарія, з метою оцінки структури запозичень, виявлення негативних тенденцій та можливих ризиків погіршення боргової ситуації.

До особливостей формування державного боргу Болгарії відносяться: швидкість накопичення зовнішнього державного боргу на початку економічних перетворень 1992-1997 рр.; суттєвість зростання внутрішнього державного боргу за рахунок кількарізного переоформлення в державний борг заборгованості державних господарських організацій перед банками; зростання платежів за зовнішнім державним боргом; ефективність практики застосування методу сек'юритизації зовнішнього боргу, що дозволило зменшити величину заборгованості та покращити її структуру за рахунок збільшення частки довгострокових позик.

Дані показника відношення державного боргу до ВВП країн членів ЄС, що наведені на рис. 1, показують значно нижчий рівень боргового навантаження в Болгарії порівняно з середньостатистичними показниками країн Європи.

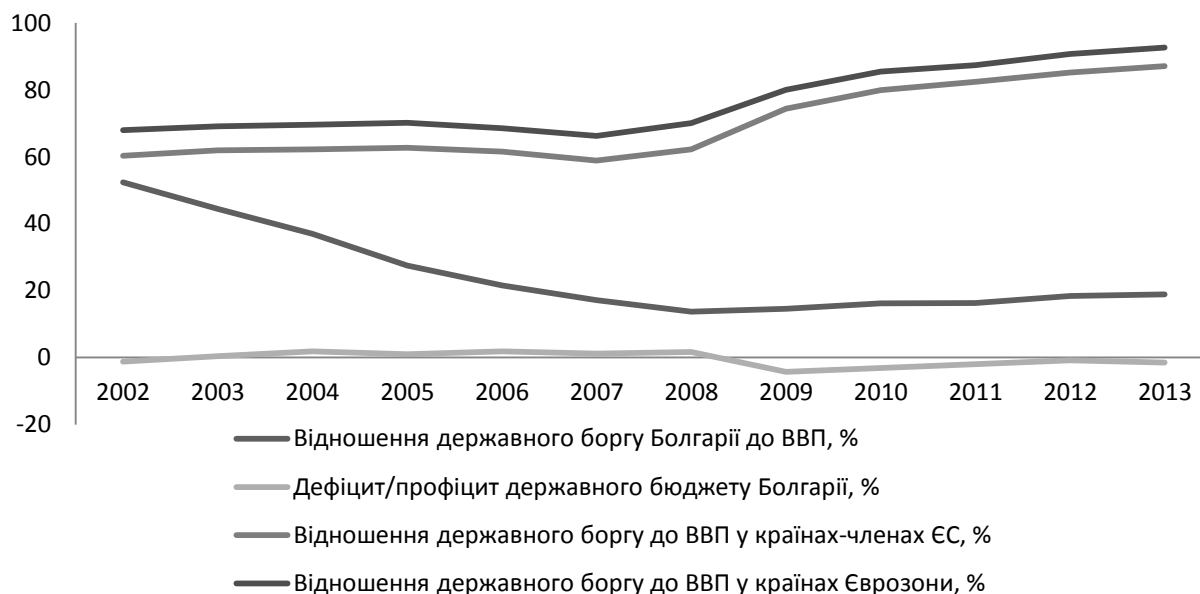

Рис. 1. Стан державного боргу Болгарії та країн-членів ЄС*

* Побудовано автором за даними Євростату (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>).

До сучасних характеристик стану та структури державного боргу Болгарії відносяться:

- збільшення показника відношення державного зовнішнього боргу до ВВП в останні чотири роки, що актуалізує питання оптимізації обслуговування зовнішніх позик;

- зростання платежів сектору державного управління та суттєве зменшення платежів основної суми та відсотків банківського сектору, що характеризується як позитивна тенденція і показує активну позицію уряду на ринку державних облігацій;

- збільшення частки євро у валютній структурі зовнішнього державного боргу;

- збільшення частки позик МВФ, США та зменшення частки країн-донорів ЄС: Франції, Великобританії, що показує орієнтацію боргової політики Болгарії на диверсифікацію запозичень, гнучкість програми позик;

- погіршення стану державних фінансів, що проявляється у наявності бюджетного дефіциту.

Таким чином, загострення проблем на борговому ринку Болгарії можливе

за умов погіршення стану державних фінансів, зростання дефіциту державного бюджету, неефективного застосування інструментів податкової політики для підвищення дохідної частини державного бюджету. До основних напрямів боргової політики Болгарії можна віднести: забезпечення бюджетної дисципліни, дотримання довгострокової стратегії забезпечення стійкості державних фінансів, стимулювання попиту населення, спрямування надлишку внутрішніх ресурсів на ринок державних цінних паперів.

Дудченко В. Ю. Стан та особливості формування державного боргу Болгарії / В. Ю. Дудченко // Пошук ефективних механізмів господарювання в контексті сучасної економічної теорії : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (30-31 травня 2014 року). - м. Одеса. – С. 102-104.